

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO POVJERENSTVO ZA
UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM
Prisavlje 14, 10000 Zagreb

Zagreb, 27. ožujak 2013.

Sukladno točki VI. Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom, Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom dostavlja pisanim putem Vladi Republike Hrvatske

G O D I Š N J E I Z V J E Š Ć E

O RADU NACIONALNOG POVJERENSTVA ZA UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM ZA 2012. GODINU

1. UVOD

Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom nadležno je za strateško upravljanje zračnim prostorom (razina 1.), te također ima obvezu donošenja svih provedbenih dokumenata koji su potrebni za potpunu implementaciju sustava fleksibilne upotrebe zračnog prostora.

Kako bi se u praksi provelo oblikovanje (ustroj i struktura), klasifikacija, fleksibilna uporaba zračnog prostora ministar mora, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra obrane, donio je na temelju članka 146. Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“, broj 69/09 i 84/11) Pravilnik o upravljanju zračnim prostorom („Narodne novine“, broj 138/09). Ovim se Pravilnikom, između ostalog, usklađuje s Uredbom Europske komisije (EZ) br. 2150/2005 od 23. prosinca 2005. godine kojom se propisuju zajednička pravila za fleksibilnu upotrebu zračnog prostora, što čini osnovu upravljanja zračnim prostorom.

Fleksibilna upotreba zračnog prostora je koncept upravljanja zračnim prostorom koji je preporučila Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO), a razvila Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (EUROCONTROL), prema kojoj se

zračni prostor ne bi trebao određivati niti kao civilni niti kao vojni zračni prostor, nego ga se smatra jednom cjelinom u kojoj se moraju uskladiti i izvršiti potrebe svih korisnika u najvećem mogućem stupnju.

2. OSNIVANJE I RAD NACIONALNOG POVJERENSTVA ZA UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM

Na temelju članka 95. stavka 3. Zakona o zračnom prometu, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom, („Narodne novine“, broj 116/09, 93/10, 126/10 i 76/12). Istom Odlukom Vlada Republike Hrvatske je za članove Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom imenovala predstavnike Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva obrane, Agencije za civilno zrakoplovstvo i Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o..

U 2012. godini dužnosti članova Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom obnašale su sljedeće osobe:

Dinko STANIČIĆ, predsjednik	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Nada BREKALO, tajnik	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Viktor ŠOBER, član	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Vladimir BEZUK, član	Ministarstvo obrane
Hrvoje FILIPOVIĆ, član	Ministarstvo obrane
Ivan ROSIĆ, član	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d. o. o.
Milivoj SEVER CUGLIN, član	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
Stjepan VARGA, član	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
Vladimir Rajtar, član	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
Josip ŠIPEK, član	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo

Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom je tijekom 2012. godine održalo 4 redovna sastanka.

Tijekom sastanaka Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom pratilo se i raspravljalo o razvoju FAB CE projekta (Funkcionalni blok zračnog prostora Središnje Europe) te aktivnostima koje je su poduzimane od strane zrakoplovnih vlasti Republike Hrvatske u svrhu izvršavanja određenih projektnih zadataka. Činjenica da su određeni članovi Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom također i u ulozi predstavnika Republike Hrvatske u radnim tijelima FAB CE projekta je dodatno olakšala ovaj proces te omogućila Nacionalnom povjerenstvu za upravljanje zračnim prostorom uvid u stanje FAB CE projekta iz prve ruke.

Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom odgovorno je za pripremu i izradu Plana primjene sustava upravljanja zračnim prostorom, a isti je donesen 25. svibnja 2011. godine. Cilj navedenog Plana je konačna uspostava fleksibilnih struktura u zračnom prostoru Republike Hrvatske čime bi se postigla znatno učinkovitija uporaba zračnog prostora Republike Hrvatske te bi se osigurali dodatni resursi za povećanje kapaciteta istog. Također, ovaj koncept dozvoljava ukidanje trajnih ograničenja ili rezervacija zračnog prostora Republike Hrvatske. Fleksibilna upotreba zračnog prostora je koncept upravljanja zračnim prostorom koju je opisala Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva (*ICAO, International Civil Aviation Organization*), a razvila Europska organizacija za sigurnost zračnog prometa (*EUROCONTROL*), prema kojoj se zračni prostor ne bi trebao određivati niti kao potpuno civilni niti kao potpuno vojni zračni prostor nego ga je bolje smatrati jednim cjelinom u kojem se mora udovoljiti potrebama svih korisnika u što je moguće većoj mjeri. Također, obveza implementacije koncepta fleksibilne uporabe zračnog prostora sadržana je u pravnoj stečevini Europske unije koju je Republika Hrvatska implementirala u svoje zakonodavstvo.

Tijekom 2012. godine Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom je nastavilo s praćenjem izvođenja aktivnosti predviđenih navedenim Planom. Uspostava sustava fleksibilne upotrebe zračnog prostora u Republici Hrvatskoj je jedan od prioriteta Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom te je isto tijekom 2012. godine poduzimalo brojne aktivnosti prema svim uključenim stranama s ciljem pojednostavljenja i ubrzavanja procesa uspostave sustava uspostave fleksibilne upotrebe zračnog prostora. Jedna od ključnih prepreka u tom postupku u 2012. godini je bila uspostava Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (*AMC – Airspace Management Cell*) i uspostave procesa upravljanja zračnim prostorom. Temeljem odredaba Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom (čl. 15 i 16) kojim se u hrvatsko zakonodavstvo implementiraju odredbe Uredbe komisije (EZ) br. 2150/2005. Jedinica za upravljanje zračnim prostorom ustrojava se u cilju dnevnog upravljanja zračnim prostorom te je ustrojstveni dio imenovanog pružatelja usluga u zračnoj plovidbi. Neophodne su daljnje aktivnosti za uspješno rješavanje ove problematike, a Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom će u tom smislu kroz 2013. godinu intenzivirati suradnju s Ministarstvom obrane i Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe po ovom pitanju.

Vezano uz česte zahtjeve za korištenje zračnog prostora ekspertna skupina Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom izradila je prijedlog standardnog obrasca Zahtjeva u svezi uspostave i/ili načina korištenja dijela zračnog prostora koje podnose korisnici zračnog prostora (domaći i inozemni korisnici, civilni i vojni korisnici...) sukladno članku 10. stavak 3. Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom. Prijedlog standardnog obrasca dopisno je usvojen nakon XV. sastanka Nacionalnog povjerenstva održanog 1. listopada 2012. godine.

Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom je na XVI. sastanku održanom 10. prosinca 2012. godine usvojilo izmjene Poslovnika o radu Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom. Usvojenim izmjenama postiže se pojednostavljenje administrativnih postupaka pri donošenju određenih odluka, usvajanja Zapisnika sa sastanaka Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom i sl. Također se uvodi i obveza provođenja konzultacija s korisnicima zračnog prostora, s pružateljima operativnih usluga zračne plovidbe i s drugim relevantnim tijelima prije značajnije provedbe promjene u planiranju ili u izradi nacrtu zračnog prostora. Konzultacije sa korisnicima zračnog prostora provode se prema potrebi (npr. tematski sastanci Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom, savjetovanje sa zainteresiranom javnošću i sl.).

Temeljem zahtjeva Hrvatskog zrakoplovnog saveza od 24. travnja 2012. godine za reorganizaciju strukture zračnog prostora Republike Hrvatske, konkretno promjenu visine G sloja na način da se G sloj podigne sa sadašnjih 300 metara QFE na 3000 metara QNH ili do FL 100, a izvan aerodromskih zona kontroliranih aerodroma te uzevši u obzir kako je reorganizacija zračnog prostora sveobuhvatan proces na XIV. sastanku Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom održanom 4. lipnja 2012. godine, zaključeno je da je potrebno napraviti stručnu analizu potrebnih aktivnosti. Također, potrebno je pripremiti i sagledati eventualni utjecaj koji bi promjena navedena u zahtjevu Hrvatskog zrakoplovnog saveza imala na postojeće procedure i odvijanje zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom je zadužilo stručne službe Hrvatske kontrole zračne plovidbe za pripremu navedenih materijala te je nastavilo raspravu i rješavanje navedene problematike tijekom svojih redovnih sastanaka.

Nastavno na zahtjeve korisnika za upotrebom zračnog prostora Republike Hrvatske Nacionalno povjerenstvo je u 2012. godini odobrilo zahtjeve Aero Kluba Livno (*dana je suglasnost za korištenje zračnog prostora Republike Hrvatske za vrijeme jedriličarskog natjecanja Livno Adria Cup, koji se održalo na aerodromu Brda, Livno u razdoblju od 20. do 21. srpnja 2012. godine, XIII. sastanak, 7. svibnja 2012. godine*) i AK Murska Sobota (*XIV. sastanak, 4. lipnja 2012. godine*). Zahtjevi su se odnosili na održavanje jedriličarskog natjecanja i zrakoplovne priredbe.

Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (*EASA, European Aviation Safety Agency*) je u razdoblju od 22. do 26. listopada 2012. godine provela nadzor zrakoplovnih vlasti Republike Hrvatske u ATM/ANS području. Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom bilo je uključeno u dio pripreme za navedeni nadzor u dijelu svojih nadležnosti te je nakon izvršenog nadzora pripremila i plan korektivnih aktivnosti za nesukladnosti iz svoje nadležnosti koje je utvrdila EASA.

3. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA RAD NACIONALNOG POVJERENSTVA ZA UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROSTOROM

Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom Klasa: 022-03/12-01/23, Urbroj: 5030120-12-1, Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 5. srpnja 2011. godine.

Financijska sredstva za rad Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prometom planiraju se i osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske, u razdjelu 065 - Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu, na razdjelu: 065 – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Program 3106 – Razvoj i sigurnost zračnog prometa i infrastrukture, na aktivnosti A570312 – Nacionalna povjerenstva iz područja zračnog prometa, na računu: 3291 – naknada za rad povjerenstava, za naknadu članovima za sudjelovanje u radu Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom osiguran je i utrošen iznos od = 71.302,89 kuna.

4. ZAKLJUČAK

Sukladno Članku 1. Poslovnika Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom, Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom se sastajalo tijekom 2012. godine i poduzimalo sve potrebne preventivne mjere i djelovanja u cilju učinkovitog strateškog upravljanja zračnim prostorom (razina 1.).

Oblikovanje (ustroj i struktura), klasifikacija, fleksibilna uporaba zračnog prostora te druge funkcije s ciljem maksimalnog korištenja raspoloživoga zračnog prostora u 2012. godini provodila se prema odredbama Zakona o zračnom prometu, ("Narodne novine", broj 69/09 i 84/11), te odredbama propisa donesenih na temelju istoga Zakona i u skladu s odgovarajućim EU propisima i međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku.

Kroz 2013. godinu predviđene su daljnje aktivnosti vezane za učinkovito upravljanje zračnim prostorom, provođenje svih potrebnih mjera za primjenu Plana primjene sustava upravljanja zračnim prostorom kako bi se sustav fleksibilne upotrebe zračnog prostora na što bolji i efikasniji način primijenio u zračnom prostoru Republike Hrvatske. Također, pratit će se razvoj, operativna primjena te aktivnosti u sklopu FAB CE projekta te će Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom biti aktivno u procesu izmjena rutne mreže, optimizacije određenih ruta i općenito učinkovite upotrebe zračnog prostora Republike Hrvatske.

TAJNIK POVJERENSTVA

Nada Brejčalo, struč. spec. oec.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Dinko Staničić

